

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

Додаток № 1 до наказу НАСОА від
06.02.2020 р. № 15/2
Затверджено Вченою радою НАСОА,
протокол від 06.02.2020, № 6

зі змінами та доповненнями,
внесеними згідно із рішенням Вченої ради
НАСОА протокол від 08.05.2025, № 10
вступають в дію згідно з наказом ректора
НАСОА від 08.05.2025, №35/1.

зі змінами та доповненнями,
внесеними згідно із рішенням Вченої ради
НАСОА протокол від 23.12.2025, № 7
вступають в дію згідно з наказом ректора
НАСОА від 23.12.2025, № 98

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти Національної академії статистики, обліку та аудиту (далі - Положення, далі- Академія) розроблено відповідно до чинного законодавства у сфері освіти України: Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Наказу Міністерства освіти України 08 квітня 1993 р. № 93 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міносвіти № 351 (0351281-94) від 20 грудня 1994 р.), Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» з урахуванням Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту.

Це Положення регламентує питання проведення всіх видів практики для здобувачів освіти Академії для всіх освітніх програм, спеціальностей та рівнів освіти.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Практика здобувачів вищої освіти Національної академії статистики, обліку та аудиту (далі – Академії) є невід’ємною складовою професійної підготовки за всіма рівнями вищої освіти. Вона спрямована на закріплення та формування загальних і фахових компетентностей здобувачів вищої освіти, закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання, набуття й удосконалення відповідних компетентностей за спеціальностями.

1.2. У даному Положенні розглядаються загальні питання з організації практичної підготовки, проведення контролю та підведення підсумків всіх видів практик в Академії за всіма рівнями вищої освіти.

1.3. Практика здобувачів вищої освіти передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні достатнього обсягу практичних знань і умінь.

1.4. Метою практики є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації та знаряддями праці у сфері їх майбутньої професії, формування в них, на базі одержаних знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час роботи у виробничих умовах.

1.5. Види, обсяги та терміни практик визначаються освітньо-професійною програмою підготовки фахівців, що відображається відповідно в навчальних планах і графіках освітнього процесу.

1.6. Зміст практики визначається її програмою.

1.7. Місцем проведення практики можуть бути компанії-партнери кафедр – потенційні роботодавці випускників Академії, підприємства, (організації, установи) різних галузей господарства, науки, освіти, охорони здоров'я, культури, торгівлі, сільського господарства, державного управління, а також бази за межами України, навчальні та інші підрозділи Академії за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі навчальних планів і освітньо-професійних програм. У будь-якому випадку бази практики повинні мати у своєму складі фахівців, що виконують роботи відповідні до профілю підготовки здобувача вищої освіти.

1.8. Практика може проводитися в онлайн-режимі щодо випадків ускладненого доступу здобувачів освіти до баз практики (у випадку перебування у безпосередній близькості перебування до зон бойових дій; тимчасового переміщення; служби в ЗСУ та інших воєнізованих підрозділах; перебування на лікуванні після поранень тощо). Організація і порядок проведення практики в онлайн-режимі визначається програмами практик.

1.9. Практика в межах навчального року може проводитись як впродовж певного періоду, так і шляхом чергування з теоретичними заняттями.

Здобувачі освіти, які працюють за обраною спеціальністю не менше, ніж пів року до початку практики, мають право на її зарахування за умови своєчасної здачі документів і захисту практики в Академії.

1.10. Наказ ректора Академії про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти видається за два тижні до початку практики.

II. ВИДИ І ЗМІСТ ПРАКТИКИ

2.1. Види та обсяг практик визначаються освітньо-професійними програмами і відображаються у навчальних планах.

2.2. Залежно від спеціальності видами практики можуть бути:

- навчальна;
- виробнича;
- переддипломна;
- виробнича і переддипломна практика.

2.3. Навчальна практика є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців ступеня вищої освіти «бакалавр» всіх спеціальностей, під час якої відбувається ознайомлення здобувачів вищої освіти зі специфікою майбутнього фаху, отримання первинних професійних знань та умінь із спеціальних дисциплін.

Навчальна практика може проводитися в навчальних кабінетах і лабораторіях, навчально-дослідних ділянках, навчально-практичних центрах та інших допоміжних об'єктах Академії, а також в організаціях, підприємствах відповідного профілю на основі укладених угод.

2.4. Виробнича практика здобувачів вищої освіти є одним із важливих видів навчальної роботи і здійснюється з метою набуття виробничих навичок приймати самостійно рішення в реальних виробничих умовах. Вона покликана підготувати майбутніх фахівців до реальної практичної роботи, забезпечити належний рівень їхньої професійної підготовки.

Метою виробничої практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти у процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо в установі, організації, на підприємстві з виробничим процесом і технологічним циклом виробництва, відпрацювання професійних вмінь і навичок зі спеціальності.

Проводиться виробнича практика на базі компаній-партнерів кафедр – потенційних роботодавців випускників Академії, організацій, установ, підприємств, що відповідають вимогам обраного фаху та програми практики.

2.5. Переддипломна практика здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня є обов'язковим етапом навчання і проводиться на випускному курсі з метою узагальнення і вдосконалення здобутих ними знань, практичних умінь та навичок, оволодіння професійним досвідом та готовності їх до самостійної трудової діяльності, а також збору матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи бакалавра.

При проходженні здобувачами вищої освіти переддипломної практики керівник підприємства (компанії, установи, організації) незалежно від форми власності та підпорядкування або уповноважений ними орган чи фізична особа, а також фізична особа, яка проводить господарську діяльність та зареєстрована в установленому порядку і відповідно до законодавства використовує найману працю, у разі потреби та можливості має право запропонувати здобувачу вищої освіти укласти трудовий договір та надіслати його Академії для направлення здобувача освіти за місцем працевлаштування.

2.6. Виробнича і переддипломна практика є обов'язковим етапом навчання для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти, мета якого полягає в узагальненні і вдосконаленні здобутих здобувачем вищої освіти загальних і фахових (спеціальних) компетентностей, набуття професійного досвіду та формування готовності до самостійної трудової діяльності.

2.7. Зміст практик визначаються програмами практик, які розробляються випусковими кафедрами відповідно до освітньо-професійних програм і затверджуються проректором за напрямом роботи.

III. БАЗИ ПРАКТИКИ

3.1. База практики – це компанії-партнери кафедр та Академії.

3.2. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються в Академії, перелік баз практики формується на кафедрах відповідно до укладених договорів з компаніями, які є потенційними замовниками випускників за освітньо-професійними програмами підготовки кафедр.

3.3. При підготовці фахівців за цільовими договорами, бази практики передбачаються в договорах підготовки цих фахівців.

3.4. У випадку, коли підготовка фахівців здійснюється за замовленням фізичних осіб, бази практики забезпечують ці особи або Академія, що визначається умовами договору на підготовку фахівців.

3.5. Здобувачів вищої освіти заочної форми навчання проходять практики без відриву від основної роботи (у випадку роботи за спеціальністю) або використовують для цього чергову відпустку.

3.6. Для здобувачів вищої освіти – іноземців бази практики можуть передбачатись у відповідному контракті щодо підготовки фахівців і знаходитись, як на території країн-замовників, так і на території України.

3.7. Визначення базового підприємства здійснюється завідувачами випускових кафедр, з ознайомленням та/або погодженням з гарантом освітньої програми, відповідно до змісту, завдань практики на основі прямих договорів із підприємствами, організаціями, установами незалежно від їх організаційно правових форм і форм власності. За місцем розташування бази практики можуть бути виїзними, або проводитись у межах міста.

3.8. Здобувач вищої освіти може самостійно, з дозволу завідувача випускової кафедри, підбрати для себе місце проходження практики.

Здобувач вищої освіти може самостійно обрати місце проходження практики. У такому разі він зобов'язаний за місяць до її початку принести лист-дозвіл та Угоду з підприємством, установою чи організацією про проходження практики.

3.9. З базами практик Академія завчасно укладає відповідні договори про проведення практики.

3.10. Договір, за встановленою формою (додаток 1), готується у двох примірниках: один – академічний, другий – бази практики. Примірник договору Академії зберігається у деканаті факультету.

3.11. На основі договору здобувачі вищої освіти отримують щоденник виробничої практики (додаток 2), який містить направлення на проходження практики.

3.12. У разі необхідності, на вимогу бази практики, здобувачам вищої освіти за місяць надаються листи-клопотання на підприємство, в організацію чи установу про прийняття на практику здобувачів вищої освіти. Листи оформлюються деканами факультетів (додаток 3).

3.13. На здобувачів вищої освіти, які проходять практику, поширюються законодавство про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства, організації, установи.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

4.1. Відповідальність за загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює проректор за напрямом роботи.

4.2. Загальне керівництво організацією практики здійснюють деканати факультетів Академії.

4.3. Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечують керівники практики відповідної кафедри факультетів. Організаційні заходи, що забезпечують підготовку, порядок проведення і контроль практики покладається на завідувачів випускових кафедр.

Керівники практики від кафедр відповідають за особисту участь у проведенні всіх організаційних заходів щодо практики (настановча конференція, інструктаж з техніки безпеки, супровідні документи тощо).

4.4. Безпосередній контроль за організацію практики та за результати її проведення покладається на деканів факультетів.

4.5. Бази практики та керівники від Академії затверджуються наказом ректора.

4.6. Методичне забезпечення практики складає:

- Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти Національної академії статистики, обліку та аудиту;
- програми практики здобувачів вищої освіти.

4.7. Організаційне забезпечення практики складає:

- визначення баз практики;
- призначення від Академії керівників практики;
- розподіл здобувачів вищої освіти за керівниками та базами практики;
- укладання договорів про проведення практики між Академією та підприємством, організацією, установою;
- направлення здобувачів вищої освіти на бази практики (за потребою);
- підготовка звіту за результатами проходження практики;
- захист звітів з проходження практики.

4.8. Керівництво практикою здобувачів вищої освіти здійснюється двосторонньо: керівником від Академії та керівником від бази практики.

4.9. Для забезпечення якості проведення практики здобувачів вищої освіти Академії до керівництва виробничої, виробничою та переддипломної практики залучаються досвідчені професори, доценти та викладачі (зі стажем практичної, професійної роботи та роботи в Академії не менше трьох років);

4.10. Для забезпечення якості проведення практики до керівництва практикою від бази практики залучаються штатні працівники підприємств, організацій, компаній та установ з вищою освітою та такі, які обіймають посади відповідного фаху.

4.11. Основним організаційно-методичним документом, що регламентує діяльність здобувачів вищої освіти і керівників практики є програма з окремого виду практики (додаток 4).

Програма практики готується кафедрою щорічно і затверджується деканами факультетів.

Програма практики зберігається на кафедрі.

4.12. Порядок організаційних заходів з проведення практики:

1. Деканат факультетів забезпечує:

- реєстрацію договорів про проведення практики між Академією та базами практики;

- підготовку наказу про проведення практики;

- здійснення загального контролю за ходом практики.

2. Кафедра, що відповідає за підготовку та порядок проведення практики:

- розробляє програму практики;

- здійснює розподіл здобувачів вищої освіти за базами практики, які до початку практики подаються до деканату факультету;

- організовує проведення зборів здобувачів вищої освіти з питань практики за участю керівників практики;

- здійснює керівництво і контроль за проведенням практики;

- повідомляє здобувачів вищої освіти про систему звітності з практики, яка затверджена кафедрою;

- обговорює підсумки та аналізує виконання програм практики на засіданнях кафедри.

4.14. Обов'язки керівника практики від Академії:

- надає здобувачам вищої освіти необхідні документи (направлення, програму, календарний план, методичні рекомендації щодо оформлення звіту тощо);

- здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;

- приймає захист звітів здобувачів вищої освіти про практику у складі комісії, на підставі чого оцінює їх результати практики, атестує їх і виставляє оцінки в індивідуальні плани здобувачів вищої освіти.

4.15. Обов'язки керівників від бази практики зазначені в договорі на проведення практики.

4.16. Здобувачі вищої освіти-практиканти зобов'язані:

- до початку практики одержати направлення, методичні матеріали (програму, щоденник виробничої практики, методичні рекомендації тощо) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- ознайомитись з програмою практики;

- своєчасно прибути на базу практики;

- вивчити правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства, установи та організації, відповідально їх виконувати;

- нести відповідальність за виконану роботу на базі практики;

- заповнити та затвердити у керівника практики від підприємства щоденник виробничої практики;

- підготувати, відповідно до вимог програми практики звіт з проходження виробничої практики та у визначений термін надати керівнику практики від Академії;

- своєчасно пройти підсумковий контроль з практики.

V. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

5.1. Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми. Форма звітності здобувачів вищої освіти за практику – це подання звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики.

Звіт захищається здобувачем вищої освіти на комісії, призначеній завідувачем кафедри.

До складу комісії входять: керівник практики від Академії, викладачі та (по можливості) керівник від бази практики.

5.2. Формою підсумкового контролю з практики є залік.

5.3. Залік у здобувачів вищої освіти приймається протягом трьох робочих днів з дати завершення практики відповідно до наказу ректора.

5.4. Оцінювання звіту з проходження практики здійснюється відповідно до критеріїв, що визначені програмою практики.

Оцінка вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та до індивідуального плану здобувача вищої освіти з підписами членів комісії.

5.5. Оцінку за практику враховують при призначенні стипендії.

5.6. Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики без поважної причини, відраховується з Академії.

5.7. Якщо програма практики не виконана з поважної причини, то Академією надається можливість здобувачу вищої освіти проходження практики повторно (в межах графіку освітнього процесу).

5.8. Питання про підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях відповідних кафедр та вчених рад факультетів.

5.9. Звіти здобувачів вищої освіти зберігаються на кафедрах до завершення навчання в Академії за відповідним рівнем освіти.

VI. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Це Положення затверджується рішенням Вченої ради Національної академії статистики, обліку та аудиту та вводиться в дію наказом ректора.

6.2. Положення набуває чинності з дня введення його в дію наказом ректора Академії.

6.3. Зміни до положення вносяться рішенням Вченої ради НАСОА та вводяться в дію наказом ректора НАСОА.